

KVALITETSDEKLARATION

Förpackningsstatistik

Ämnesområde

Miljö

Statistikområde

Avfall

Produktkod

MI0307

Referenstid

2016

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med undersökningen är att sammanställa förpackningsstatistik och därmed den årligen uppföljningen av producentansvaret för förpackningar.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikens användare är i första hand Naturvårdsverket, bland annat för att förse regeringen med data för nationell uppföljning av producentansvaret för förpackningar såsom det specificeras i förordning (2014:1073) om producentansvar för förpackningar, samt för internationell rapportering enligt EU-direktivet 94/62/EG. Övriga användare är bland annat forskare, massmedia, konsulter och intresserad allmänhet.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken belyser, på den svenska marknaden, total tillförd mängd förpackningar uppdelat efter förpackningsslag samt hur mycket av förpackningsavfallet som materialåtervinns.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är i vid mening alla förpackningar som genereras av producenter i Sverige, samt hur dessa mängder samlas in och materialåtervinns. Vem som är en producent och vad som är en förpackning definieras i förordningen om producentansvar för förpackningar (SFS 2014:1073).

Målpopulationen i denna undersökning är producenter enligt ovan nämnda förordning. Observationsobjekten utgörs av så kallade materialbolag. Med materialbolag menas i denna undersökning bolag där flera producenter gått samman för att uppfylla sitt producentansvar genom att inrätta och driva insamlingsystem för förpackningar. Merparten av producenterna anses vara anslutna till ett materialbolag. Se vidare i avsnitt 2.2.2 för diskussion om täckning.

1.2.2 Variabler

De huvudsakliga målvariablerna är:

- Total tillförd mängd förpackning per förpackningsslag
- Total mängd materialåtervunnet förpackningsavfall per förpackningsslag
- Materialåtervinningsgrad per förpackningsslag

Observationsvariablerna är:

- Total tillförd mängd förpackning per förpackningsslag
- Total mängd förpackningsavfall som uppstod och hanteras inom Sverige, per förpackningsslag

- Total mängd förpackningsavfall som uppstod inom, men som återvanns utanför Sverige, per förpackningsslag
- Total mängd förpackningsavfall som uppstod utanför, men som återvanns i Sverige, per förpackningsslag

Målvariabeln "Total tillförd mängd förpackning per förpackningsslag" är identisk med observationsvariabeln "Total tillförd mängd förpackning per förpackningsslag".

Målvariabeln "Total mängd materialåtervunnet förpackningsavfall per förpackningsslag" härleds genom addition av observationsvariablerna "Total mängd förpackningsavfall som uppstod och hanteras inom Sverige, per förpackningsslag" och "Total mängd förpackningsavfall som uppstod inom, men som återvanns utanför Sverige, per förpackningsslag".

Vidare tillämpar denna rapportering den definition av begreppet materialåtervinning som fastställs av EU. EU kommissionen har i beslut 2005/270/EG, artikel 3, förtydligat att vikten av återvunnet eller materialåtervunnet förpackningsavfall skall avse den kvantitet förpackningsavfall som tillförs en effektiv återvinnings- eller materialåtervinningsprocess.

Målvariabeln "Materialåtervinningsgrad per förpackningsslag" härled genom att dividera målvariabeln "Total mängd materialåtervunnet förpackningsavfall per förpackningsslag" med "Total tillförd mängd förpackning per förpackningsslag".

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i följande mått:

- Tillförd mängd i ton
- Materialåtervunnen mängd i ton
- Materialåtervinningsgrad i procent

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas uppdelat på förpackningsslag.

1.2.5 Referenstider

Referensperioden är kalenderåret 2016.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten för "materialåtervunnen mängd i ton" bedöms vara mycket god. Jämförelse mot andra datakällor indikerar att "tillförd mängd i ton" (satt på den svenska marknaden) kan vara underskattad, vilket i sin tur leder till överskattning av "materialåtervinningsgrad i procent".

2.2 Osäkerhetskällor

De främsta osäkerhetskällorna är ramtäckning, mätning och modellantaganden. Dessa beskrivs nedan.

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning och inget urval förekommer. Det vill säga samtliga kända materialbolag i Sverige erhåller en enkät.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen utgörs av ett register över materialbolag och uppdateras årligen av SCB och SMED. Det finns ett okänt antal så kallade friåkare, det vill säga producenter som sätter förpackningar på marknaden, men som inte är ansluta till ett materialbolag eller tar eget ansvar. Friåkare ingår inte i rampopulationen. Det gör att den exakta mängden förpackningar som satts på marknaden är okänd och att statistiken inte blir helt rättvisande. En annan täckningsrelaterad osäkerhet orsakas av att förpackningsavfall från distansförsäljning¹ inte omfattas av producentansvar. Därmed saknas det uppgifter om hur stora mängder förpackningar som satts på den svenska marknaden genom distansförsäljning. Andelen förpackningsavfall från distansförsäljningen i Sverige som samlas in och återvinns inom producenternas insamlingssystem är okänd. Problematiken med friåkare och distansförsäljning bidrar bägge till att materialåtervinningsgraden överskattas, omfattningen på överskattningen är okänd och varierar sannolikt mellan de olika förpackningsslagen.

En annan osäkerhetskälla är att statistiken inte inkluderar privatimport och privatexport av förpackningar. Detta kan leda till både övertäckning och undertäckning. Det har inte varit möjligt att kompensera för dessa täckningsfel, som i huvudsak antas beröra dryckesförpackningar (förpackningsslagen glasförpackningar, metallförpackningar och pantburkar).

2.2.3 Mätning

Undersökningen genomfördes som en postenkät. Frågeformuläret består av fyra block;

- Tillförd mängd förpackningar
- Förpackningsavfall – insamlade och återvunna mängder i Sverige
- Förpackningsavfall – Export/utförsel
- Förpackningsavfall – Import/införsel

För att säkerställa att frågorna fungerar så bra som möjligt och enligt intentionerna har frågeformuläret genomgått ett mättekniskt test. Det finns ändå risk för flera typer av mätfel i denna undersökning. En risk är att materialbolagen kan ha olika uppfattningar om vad som räknas som materialåtervinning. Exempelvis kan förberedelse till materialåtervinning tolkas som materialåtervinning. Uppgifterna från materialbolagen bygger på insamlade uppgifter från deras anslutna producenter samt uppskattningar som materialbolagen gör. SCB och SMED har inte möjlighet att verifiera de

¹ Med distansförsäljning menas försäljning av varor som transporteras av säljaren till köpare i andra EU-länder. Exempelvis genom postorderförsäljning eller internet-handel.

rapporterade uppgifterna. Däremot utförs en rimlighetsbedömning och logiska samband kontrolleras. Det finns inget mått på hur stor mätosäkerheten är.

Kompletterande information om materialåtervunna mängder av förpackningsslag pantburkar har samlats in via direktkontakt med organisationen som driver det största insamlingsystemet för metallförpackningar. Denna information används för att allokera materialåtervunna pantburkar insamlade inom insamlingsystemet för metallförpackningar till förpackningsslaget pantburkar.

För referensår 2016 inhämtades uppgifter som inbegrep svenska pantburkar, det vill säga pantburkar med svensk pantysmbol. Så kallade importburkar ingick inte, till skillnad mot tidigare år, vilket resulterar i ett tidsseriebrott. Se vidare avsnitt 5.1 Jämförbarhet över tid.

2.2.4 Bortfall

I årets undersökning förekom det varken objektsbortfall eller partiellt bortfall. Samtliga uppgiftslämnare besvarade enkäten.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetsningsfelet bedöms vara litet eftersom frågeformuläret innehåller relativt få uppgifter och uppgifterna granskas enligt uppsatta rutiner.

2.2.6 Modellantaganden

Som nämnt ovan i avsnitt 2.2.2 är denna undersökning behäftad med täckningsfel. Friåkare och distanshandeln bidrar till viss undertäckning. Ingen skattning görs för att kompensera undertäckningen. Detta modellantagande bidrar till en underskattning av mängden förpackningar satt på den svenska marknaden samt en överskattning av materialåtervinningsgraderna.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Enkom slutgiltig statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken publiceras tio till elva månader efter referensperiodens slut.

3.2 Frekvens

Undersöknings-, publicerings- och uppgiftsinsamlingsfrekvensen är årligen.

3.3 Punktlighet

Statistiken har publicerats enligt av Naturvårdsverket fastställd publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns publicerad i statistikdatabasen på SCB:s hemsida. Statistiken finns publicerad med tidsserier som sträcker sig tillbaka till referensår 2012. På

Naturvårdsverkets hemsida² finns samlad information och statistik om förpackningar, returpapper och de andra producentansvarsområdena.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Mer detaljerad statistik kan tas fram på uppdragsbasis. Utöver publicerade uppgifter omfattar datainsamlingen importerat och exporterat förpackningsavfall. Dessa uppgifter särredovisas inte i statistikdatabasen.

4.3 Presentation

Statistiken publiceras i Statistikdatabasen på www.scb.se/MI0307. Här finns också en färdig tabell som visar måluppfyllelsen för det senast aktuella året.

På Naturvårdsverkets hemsida publiceras rapporten Sveriges återvinning av förpackningar och tidningar.

4.4 Dokumentation

Statistiken dokumenteras i denna kvalitetsdeklaration som publiceras på www.scb.se/MI0307. En metodbeskrivning av statistiken på engelska skickas också med rapporteringen till Eurostat årligen.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten mellan åren är god för samtliga förpackningsslag utom träförpackningar, pantburkar och metallförpackningar där det förekommer tidsseriebrott mellan referensåren 2015 och 2016:

Träförpackningar

Naturvårdsverket har avseende referensår 2016 förtydligat för uppgiftslämnarna hur återvinning av träförpackningar bör rapporteras, vilket resulterat i att statistiken för 2016 skiljer sig mycket från tidigare års statistik.

Pantburkar och metallförpackningar

Det förekommer ett mätrelaterat tidsseriebrott mellan referensår 2015 och 2016.

Fram till och med referensår 2015 har svenska pantburkar och så kallade importburkar³ som samlas in och materialåtervinns inom ramen för det största insamlingssystemet för metallförpackningar allokerats till förpackningsslag pantburkar. Detta innebär att dessa mängder har redovisats som förpackningsslaget pantburkar.

För referensår 2016 har svenska pantburkar som samlas in och materialåtervinns inom ramen för det största insamlingssystemet för metallförpackningar allokerats till förpackningsslag pantburkar. Däremot har inte de så kallade importburkarna allokerats till förpackningsslag pantburkar. Detta innebär att importburkarna, insamlade inom insamlingssystemet för

² <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Mark/Avfall/Resultat-producentansvaret/>

³ Dryckesförpackningar i metall utan svensk pantsymbol. I regel är dessa förpackningar importerade till Sverige av privatpersoner.

metallförpackningar, redovisas som metallförpackningar 2016. Mängden importburkar ingår som en okänd delmängd i förpackningsslaget metallförpackning.

Konsekvensen av detta är att det uppstår ett tidsseriebrott i statistiken för förpackningsslagen pantburkar och metallförpackningar mellan 2015 och 2016. Jämfört med 2015 är det för 2016 större materialåtervunna mängder allokerade till förpackningsslag metallförpackningar och motsvarande mindre materialåtervunna mängder allokerade till förpackningsslag pantburkar.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan förpackningsslagen är god, med undantag av träförpackningar. För träförpackningar ingår förberedelse för återanvändning i materialåtervinning.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Det är ovanligt att annan statistik finns uppdelad på samma nivå, därför är samanvändbarheten begränsad.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Den numeriska överensstämmelsen är överlag god. Smärre avvikelser kan dock förekomma på grund av avrundning.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken, förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken regleras enligt internationell rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall.

F Historik

Statistiken har producerats sedan referensår 1996, enligt dåvarande Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar. Första gången SMED producerade statistiken var 2002. Statistiken finns publicerad på SCB:s hemsida från och med referensår 2012. Inga större metodförändringar har skett sedan dess.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Naturvårdsverket
Kontaktinformation	Ida Adolfsson
E-post	ida.adolfsson@naturvardsverket.se
Telefon	010-698 13 31